

Stichting Beter Zeist

Aan de gemeenteraden en Colleges
van Zeist en de Utrechtse Heuvelrug
per e-mail aan griffiesecretariaat@heuvelrug.nl

Secretariaat:
Griffensteijnseplein 22
3703 BG Zeist
T: 06-46082657
KvKnr.:30250364
Gironr.: 5803512
E: beterzeist@gmail.com
W: www.beterzeist.nl

Zeist, 23-01-2014

Betreft: Inspraakreactie bestemmingsplannen
Stationsgebied Driebergen Zeist

Geachte leden van de Raden en de Colleges,

De stichting Beter Zeist is een platform van buurten dat statutair zo nodig ook buiten de grenzen van de gemeente Zeist kan optreden. In deze reactie beperkt de stichting zich vooral tot de financiën en risico's van het project. Veel andere punten zijn al genoemd in andere inspraakreacties, waaronder die van de Werkgroep Natuurlijk Zeist-west. De 'verkantoring' van het gebied met de gevolgen voor Zeist e.o. komt in een ander bestemmingsplan aan de orde.

Financiën

Uit de plannen blijkt niet dat de financiële en economische haalbaarheid voldoende is onderzocht c.q. voldoende is onderbouwd. De stichting kan op basis van de verstrekte gegevens niet nagaan of het huidige budget van 172,8 miljoen euro realistisch is. Veel van dergelijke projecten blijken achteraf veel te laag begroot. Op basis van een analyse van 258 grote infrastructurele projecten in 20 landen blijkt in dit soort projecten een toename van gemiddeld 20% - 45% van de kosten op te treden. De vooraf geraamde kosten kunnen zelfs meer dan verdubbelen¹. Ook de tijdsduur wordt vaak erg overschreden en de resultaten en opbrengsten vallen meestal tegen. Er is ook in deze regio inmiddels enige ervaring met complexe samenwerkingsprojecten, zoals Hart van de Heuvelrug waar de verwachtingen te optimistisch bleken.

Het budget voor het project van elk van der twee gemeenten komt bij de huidige begroting uit op 5,1 miljoen euro. Dat is dus exclusief vertragingen, kostenstijgingen, tegenvallers, aanpassingen van het ontwerp en meerwerk². In de projectnota van januari 2012 wordt

¹ Zie rapport "Zorgen om Zeist", Kader voorwoord, november 2013.

² Zo adviseerde de Adviescommissie Milieukwaliteit en Leefomgeving op 5 december 2011 de tunnelbak waterdicht aan te leggen in plaats van (in verband met een lekdebiet) permanent water te blijven oppompen. In dat geval zullen ook maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat de tunnel opdrijft. Dat vergt extra kosten. Ook vraagt de Werkgroep Natuurlijk Zeist-west om flankerende maatregelen die voorkomen dat de zuiverheid van het kwelwater in Zeist-west vermindert.

rekening gehouden met een overschrijdingskans van de kosten van 50%. Dat lijkt gezien de onderzoekservaringen te laag. Wel wordt in de samenwerkingsovereenkomst, artikelen 6, 7, 8 en 9, afgesproken dat bij dreigende meerkosten zal worden overgegaan tot *versoberingsmaatregelen, mits dit niet ten koste gaat van de functionaliteit*³. De afspraak is verder dat de meerkosten bij de uitwerking die toegeschreven kunnen worden aan (de wensen van) één van de partijen in beginsel voor rekening zijn van de betreffende partij (artikel 10)⁴. Is dat de reden dat in de begroting 2014 van de gemeente Zeist het project niet staat opgenomen bij de 10 belangrijkste financiële risico's?

De vraag is echter een versobering financieel gezien voldoende soelaas zal bieden. Wat dan zou moeten sneuvelen van de ambities blijft volstrekt onduidelijk. Kortom: waar is plan B en waar is pan C? Wat zijn de consequenties ervan en zijn die nog acceptabel en functioneel? Wanneer er geen alternatieven zijn, is een afspraak tot versobering slechts een bezweringsformule om het bestemmingsplan vast te stellen en het project te kunnen starten. Immers, een ingrijpende versobering zal ongetwijfeld invloed hebben op de overeengekomen functionaliteit. Het een staat niet los van het ander.

Gezien het voorgaande hebben wij de volgende vragen:

- Wat gebeurt er wanneer het subsidie van de Rijksoverheid (Min.I&M) van 146,5 miljoen euro te weinig is om ProRail haar deel van het project te laten uitvoeren? In hoeverre kan er in dat geval op worden vertrouwd dat de hoofdambities van het project toch kunnen worden gerealiseerd? En welke ambities worden dan niet meer gerealiseerd? Of speculeren de projectpartners erop dat de overheid in zo'n situatie alsnog volledig zal bijspringen ten behoeve van de uitvoering door ProRail?
- Wat gebeurt er wanneer de bijdrage van 26,3 miljoen euro (was eerst 29,7 voorafgaande aan de versobering) van de regiopartners minus ProRail substantieel te laag blijkt te zijn om de resterende ambities waar te maken? Betekent dit het noodzakelijkerwijze schrappen van ambities en zo ja welke? Of zullen de projectpartners dan moeten bijdragen?
- Zal gezien de (rest)risico's in de te sluiten realisatieovereenkomst de bijdrage per gemeente kunnen worden beperkt tot 5,1 miljoen euro? Welke garanties kunnen daarvoor worden gegeven en hoe hard zijn deze?⁵

Zonder - ook financieel - onderbouwde alternatieven in geval van overschrijdingen is het ons inziens niet verantwoord de bestemmingsplannen goed te keuren en een realisatieovereenkomst aan te gaan. Te denken valt aan scenario's van 20 – 50 procent overschrijding. Volgens de concept-samenwerkingsovereenkomst, overweging M, zullen meer concrete afspraken over de realisatie, over rekening en risico, en over samenwerking en overlegstructuur, hun vorm vinden in de realisatieovereenkomst. De ondertekening daarvan staat gepland voor het tweede kwartaal van 2014. Dat betekent dat begin maart de

³ Functionaliteit: zie paragraaf 2.3 van de Regionale bestuursovereenkomst van 18 mei 2010..

⁴ Samenwerkingsovereenkomst overweging L: "...de opdrachtgever / initiatiefnemer/ veroorzaker van het betrokken project/systeemonderdeel ook risicodragend is ten aanzien van kostenoverschrijdingen, meerkosten en schaden ten aanzien van dat project/systeemonderdeel;"

⁵ Zie brief gemeente Zeist waarin wordt gesproken over een taakstellende gemeentelijke bijdrage voor het infraproject van 5,1 miljoen euro, prijspeil 2012.

gemeenteraden bij de komende besluitvorming over de bestemmingsplannen daarover niet kunnen beschikken.

Wij vragen dan ook eerst om helderheid over de alternatieven voor versobering van de overeengekomen functionaliteit annex bezuiniging bij diverse scenario's van budgetoverschrijding, voordat tot besluitvorming over de bestemmingsplannen wordt overgegaan. Dit in verband met de financiële risico's die kleven aan een budgetoverschrijding met behoud van de overeengekomen functionaliteit.

Hoogachtend,

Stichting Beter Zeist
Egbert Visscher, bestuursadviseur